

**Форма опису програми екзамену
з курсу «Українські студії»**

Поля форми	Опис поля форми
	<i>Київський столичний університет імені Бориса Грінченка</i>
Підрозділ	<i>Факультет суспільно-гуманітарних наук, Факультет української філології, культури і мистецтва Факультет права та міжнародних відносин</i>
Кафедра	<i>Кафедра історії України Кафедра української мови Кафедра публічного права</i>
Програма екзамену з дисципліни	<i>«Українські студії»</i>
Курс	<i>I</i>
Спеціальність (спеціалізація)	<i>A7 Фізична культура і спорт</i>
Форма проведення: письмова / онлайн-тестування	<p>Онлайн-тестування передбачає виконання студентами тестів розміщених на ЕНК «Українські студії (1 курс ФВб, ТДб, ФІТб денна)» в рубриці «Семестровий контроль: екзамен»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 13 тестових завдань з блоку «Історичні студії»; 2) 14 тестових завдань з блоку «Українська мова в комунікативному просторі». 3) 13 тестових завдань з блоку «Права людини, громадянина України». <p>Можливість відповіді на тестові завдання активізується під час проведення іспиту відповідно до графіку атестаційного тижня. Студенту для виконання кожного тесту надається одна спроба (відповідно по 22, 26, 22 хв відповідно на кожен тест).</p>
Тривалість проведення	<i>2 академічні години</i>
Максимальна кількість балів	<i>40 балів</i>
Критерії оцінювання	<p align="center">Критерії оцінювання підсумкового контролю в очному форматі</p> <p>Письмова робота з блоку «Історичні студії» – 13 б. Письмова робота з блоку «Українська мова в комунікативному просторі» – 14 б. Письмова робота з блоку «Права людини, громадянина України» – 13 б.</p>

Критерії оцінювання письмової відповіді			
№ з/п	Максимальна кількість балів	Рівень знань	Опис критерію
1	35–40	Відмінно (високий рівень знань)	<p>Відповідь студента:</p> <ul style="list-style-type: none"> • містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; • демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних і теоретичних положень; • вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; • демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; • здатність робити власні висновки в разі поставлених запитань.
2	25–34	Добре (достатній рівень знань)	<p>Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, проте наявні наступні недоліки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; • окремі формулювання є нечіткими; • міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
3	15–24	Задовільно (середній рівень знань)	<p>Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; • відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; • у роботі багато грубих орфографічних помилок.
4	1–14	Незадовільно (низький рівень знань)	<p>Студент взагалі не відповів на питання або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.</p>
<p>Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування</p> <p>Тест з блоку «Історичні студії»</p> <p>Кількість тестових завдань – 13.</p> <p>Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в 1 бал.</p> <p>Максимальна кількість балів – 13.</p>			

Тест з блоку «Українська мова в комунікативному просторі»
 Кількість тестових завдань – **14**.
 Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в **1 бал**.
 Максимальна кількість балів – **14**.

Тест з блоку «Права людини, громадянина України»
 Кількість тестових завдань – **13**.
 Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в **1 бал**.
 Максимальна кількість балів – **13**.

Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування

№ з/п	Максимальна кількість балів	Рівень знань	Опис критерію
1	35–40	Відмінно (високий рівень знань)	Студент глибоко і міцно засвоїв матеріал, кількість помилок у тестових завданнях є мінімальною
2	25–34	Добре (достатній рівень знань)	Студент твердо знає матеріал, але допустив окремі помилки під час відповіді на тестові завдання
3	15–24	Задовільно (середній рівень знань)	Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає помилки під час відповіді на тестові завдання
4	1–14	Незадовільно (низький рівень знань)	Студент не знає матеріалу, допускає істотні помилки під час відповіді на тестові завдання

Орієнтовний перелік питань

Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку «Історичні студії»:

1. Поняття “цивілізація” в історичній науці.
2. Формування цивілізації на території сучасної України в даній історії.
3. Особливості цивілізації і ментальності українців.
4. Історичні етапи протистояння України з Росією.
5. Трипільська культура у формуванні цивілізації в Українізації.
6. Кочовики раннього залізного віку в Північному Причорномор’ї.
7. Антична цивілізація у Північному Причорномор’ї.
8. Етногенез українців за археологічними та писемними джерелами.
9. Східнослов’янські союзи племен у V – IX ст. н.е. як основа формування державності.
10. Язичництво Русі. Феномен двовір’я.
11. Об’єднання східнослов’янських племен київськими князями.
12. Значення запровадження християнства на Русі для розвитку цивілізації України.
13. Королівство Русі в кінці XII – першій половині XIV ст.
14. Боротьба за історичну спадщину Русі.
15. Монгольська навала: Україна в зіткненні цивілізацій.
16. Україна в державних проектах Великого князівства Литовського та Річі Посполитої у XIV-XVI ст. ст.

17. Українське козацтво: походження, розвиток, історична роль.
18. Українські землі у боротьбі Великого князівства Литовського та Московського царства у XVI ст.
19. Люблінська унія: сучасні оцінки.
20. Берестейська церковна унія та її значення в історії України.
21. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої половини XVII ст.
22. Причини Української національно-визвольної війни середини XVII ст.
23. Формування української державності впродовж національно-визвольної війни середини XVII ст.
24. Історична пам'ять про козацьку Україну.
25. Політичне становище Гетьманщини у складі Московської держави впродовж другої половини XVII ст.
26. Доба «Руїни» в українській історії.
27. Політика російського уряду стосовно автономії українських земель у XVIII ст.: ліквідація автономії.
28. Гайдамацький та опришківський рухи.
29. Приєднання Північного Причорномор'я до Російської імперії та його колонізація українцями.
30. Поділи Речі Посполитої в другій половині XVIII ст. та їх наслідки для українських земель.
31. Українське національне відродження XIX ст.: сутність і періодизація.
32. Кирило-Мефодіївське товариство: ідеологія та провідні діячі.
33. Громадівський рух другої половини XIX ст.
34. Модернізація українських земель в Російській імперії та особливості їх проведення.
35. Громадсько-культурний рух у Західній Україні в першій половині XIX ст. «Руська Трійця».
36. Революція 1848 – 1849 рр. в Австрійській імперії та її вплив на розвиток українського національного руху.
37. Українці в суспільно-політичній імперській системі другої половини XIX ст.
38. Промисловий переворот та особливості становлення індустріального суспільства в українських землях (др. пол. XIX – пер. пол. XX ст.).
39. Боротьба за політичну і культурну окремішність українців: ідеологічні засади та провідні діячі.
40. Доля розділеної української нації в умовах Першої світової війни.
41. Українська революція в контексті державотворення та україно-російського протистояння.
42. Політика Центральної Ради. Утворення Української Народної Республіки.
43. Українська держава гетьмана Павла Скоропадського.
44. Внутрішня і зовнішня політика Директорії УНР.
45. Встановлення радянської влади в Україні.
46. Західноукраїнська Народна Республіка та її роль в історії українського державотворення.
47. Політика «українізації» 20-х – початку 30-х рр. XX ст.
48. Індустріалізація в радянській Україні: сталінська модернізація.
49. Колективізація сільського господарства в Україні та Голодомор-геноцид 1932 – 1933 рр.
50. Сталінський тоталітарний режим в Україні.
51. Організація українських націоналістів (ОУН): утворення, ідеологія та діяльність.
52. Приєднання західноукраїнських земель до СРСР у 1939 – 1940 рр. Встановлення тоталітарного сталінського режиму в Західній Україні.

53. Україна між двома тоталітарними режимами в Другій світовій війні.
54. Рух Опору проти німецьких окупантів і їхніх союзників на території України під час Другої світової війни.
55. Український національно-визвольним рух проти сталінського тоталітарного режиму (друга половина 40-х – початок 80-х рр. XX ст.).
56. Самоусвідомлення українців і України в кінці 1980 – на початку 1990 років.
57. Розпад Радянського Союзу та відновлення державності в Україні.
58. Проблеми формування постіндустріального суспільства в Україні на рубежі XX і XXI ст.
59. Революції в Україні: причини і результати.
60. Україна в російських проєктах «відновлення СРСР», розв'язання загарбницької війни проти України.

Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку «Українська мова в сучасному комунікативному просторі»:

1. Найважливіші відомості з історії походження та розвитку української мови.
2. Типологічні особливості української мови на фонетичному, морфологічному та синтаксичному рівнях.
3. Законодавче забезпечення функціонування української мови в Україні. Закон 2019 року «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
4. Лінгвоцид української мови.
5. Літературна мова. Писемна та усна форми літературної мови. Функції мови. Поняття національна мова, мова державна, офіційний статус мови.
6. Територіальна диференціація української мови.
7. Суржик у системі розмовних форм побутування мови.
8. Характеристика функціональних стилів української літературної мови.
9. Жанри усного мовлення.
10. Мистецтво публічного виступу.
11. Особливості українського мовленнєвого етикету.
12. Гендерні характеристики комунікативної поведінки.
13. Маніпулятивні мовні технології: способи розпізнання та протистояння.
14. Поняття «культура мовлення». Роль суб'єктивних і об'єктивних факторів у становленні культури мовлення.
15. Словники української мови.
16. Мовна норма. Класифікація мовних норм. Кодифікація. Варіантність мовної норми.
17. Вимова голосних і приголосних звуків в українській мові.
18. Особливості наголошування слів в українській мові.
19. Основні закони милозвучності української мови.
20. Принципи сучасного українського правопису. Найважливіші відомості з його історії.
21. Основні зміни до нової редакції правопису.
22. Принципи українського правопису.
23. Правила вживання апострофа в сучасному українському правописі. Сполучення літер йо –ьо. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.

24. Правопис слів іншомовного походження в сучасній українській літературній мові.
25. Ненаголошені е, и, о в сучасній українській літературній мові.
26. Власні та загальні назви в сучасній українській літературній мові. Правила вживання великої літери у власних назвах.
27. Написання складних слів разом, через дефіс та окремо.
28. Правопис не, ні з різними частинами мови.
29. Правопис слів разом, окремо, через дефіс.
30. Основні групи вузьковживаної лексики. Особливості функціонування загальноновживаної лексики.
31. Термінологічна і професійна лексика.
32. Групи пасивної лексики. Неологізація лексики в українських ЗМІ.
33. Поняття фразеологічної норми.
34. Прізвища, імена та імена по батькові: закономірності творення та особливості відмінювання.
35. Нормативність уживання граматичних форм іменника.
36. Нормативність уживання граматичних форм прикметника.
37. Нормативність уживання граматичних форм дієслова.
38. Нормативність уживання граматичних форм займенника, числівника.
39. Синонімія та омонімія відмінкових та прийменниково-відмінкових форм.
40. Порушення норм у вживанні прийменника, сполучника, частки.
41. Розділові знаки в речення зі звертаннями.
42. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.
43. Розділові знаки в реченнях зі вставними та вставленими конструкціями.
44. Розділові знаки в реченнях з відокремленими обставинами.
45. Розділові знаки в реченнях з відокремленими означеннями та прикладками.
46. Розділові знаки в реченнях з відокремленими додатками.
47. Розділові знаки в реченнях з уточнюючими членами.
48. Розділові знаки у складносурядних реченнях.
49. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях.
50. Розділові знаки в безсполучникових реченнях.

Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку «Права людини, громадянина України»

1. Людина, особа та громадянин: співвідношення понять.
2. Права людини: поняття, сутність та риси.
3. Еволюція становлення та розвитку основоположних прав людини і громадянина.
4. Позитивізм та природно-правова теорія про права людини.
5. Класифікація прав людини і громадянина.
6. Поняття конституційно-правового статусу людини і громадянина та його зміст.
7. Принципи конституційно-правового статусу людини і громадянина.
8. Громадянство України як елемент правового статусу.
9. Закріплення прав свобод і обов'язків людини і громадянина в Конституції України.
10. Поняття, особливості особистих прав та свобод людини і громадянина.
11. Право на життя та здоров'я.
12. Право на свободу та на особисту недоторканість, право на повагу до гідності.

13. Право на недоторканість житла та право на таємницю особистого життя.
14. Свобода світогляду віросповідання, свобода пересування та право вільного вибору місця проживання.
15. Поняття, природа та особливості політичних прав та свобод.
16. Право на громадянство.
17. Право на інформацію.
18. Право на свободу об'єднання в політичні партії та громадські організації.
19. Право на участь в управлінні державними справами та право на звернення.
20. Право вільно обирати та бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
21. Право на свободу зборів, мітингів.
22. Поняття та види економічних прав і свобод.
23. Поняття та види соціальних прав і свобод.
24. Поняття та види культурних прав і свобод.
25. Поняття механізму правового захисту прав людини та його структурні елементи.
26. Судовий захист прав і свобод людини: поняття, зміст.
27. Позасудовий механізм захисту прав та свобод людини і громадянина
28. Інститут Уповноваженого з прав людини: правовий статус, повноваження, організація діяльності та гарантії діяльності.
29. Універсальна система захисту прав людини.
30. Регіональна система захисту прав людини.

Зразки тестових запитань з блоку «Історичні студії»:

1. Завдання на вибір однієї правильної відповіді:
Як називався період українського національного відродження кінця XVIII ст. – першої половини 40-х рр. XIX ст. згідно концепції В. Дорошенка?
  - a. Київський
  - b. Полтавсько-харківський
  - c. Петербурзько-київський
  - d. Петербурзький

2. Завдання на вибір кількох (трьох) правильних відповідей:
Хто з відомих діячів культури входив до складу Кирило-Мефодіївського братства?
  - a. П. Мирний
  - b. М. Костомаров
  - c. Я. Головацький
  - d. В. Білозерський
  - e. П. Куліш
  - f. М. Шашкевич

3. Завдання на установлення відповідності
 Установіть відповідність між літературним твором та його жанровою специфікою

«Енеїда»	Історичний роман-хроніка
«Чорна рада»	Реалістична соціально-побутова повість
«Конотопська відьма»	Бурлескно-травестійна поема
«Кайдашева сім'я»	Сатирично-фантастична повість

Зразки тестових запитань з блоку «Українська мова в комунікативному просторі»:

1. Питання на позначення відповіді Правильно/Неправильно
Чи є правильним твердження, що в сучасній діалектології загальноприйнятим є поділ говорів української мови на чотири наріччя? Виберіть одну відповідь:

Правильно

Неправильно

2. Завдання на установлення відповідності

Установіть відповідність між функціональними стилями та прикладами їх використання

Територія України є неподільною і недоторканою.	<i>Офіційно-діловий стиль Науковий стиль Публіцистичний стиль</i>
Мова - це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще.	<i>Офіційно-діловий стиль Науковий стиль Публіцистичний стиль</i>
Термін "реабілітація" був запозичений з юриспруденції і означає "відновлення судом або в адміністративному порядку у попередніх правах неправильно звинуваченого"	<i>Офіційно-діловий стиль Науковий стиль Публіцистичний стиль</i>

3. Завдання на вибір однієї правильної відповіді:

Позначте рядок, у котрому всі іменники потрібно писати разом

- a. Мікро/економіка, праце/здатність, напів/автомат*
- b. Купівля/продаж, автомо/хід, рентгено/грама*
- c. Макро/аналіз, штаб/квартира, теле/автоматика*
- d. Член/кореспондент, лісо/смуга, чотири/кутник*

Зразки тестових запитань з блоку «Права людини, громадянина України»

1. Завдання на вибір однієї правильної відповіді:

Затримання підозрюваного відбулося о 18 годині 30 хвилин 15 квітня, коли спливе конституційний строк затримання?

- a. О 18 годині 30 хвилин 18 квітня.*
- b. О 18 годині 30 хвилин 19 квітня.*
- c. В 00-00 годин 20 квітня.*
- d. В 00-00 годин 21 квітня.*

2. Завдання на вибір однієї правильної відповіді:

Про який обов'язок йде мова? Усі зобов'язані не обмежувати права і свободи інших людей, не посягати на життя інших людей, не піддавати їх катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

- a. Обов'язок не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.*
- b. Обов'язок виконувати судові рішення.*
- c. Обов'язок неухильно додержуватися законів України.*
- d. Обов'язок знати закони.*

	<p>3. Завдання на установлення відповідності <i>Різниця між правами людини та правами громадянина:</i></p>	
	<p><i>Реалізуються через відносини індивіда з державою.</i></p>	<p><i>*Права людини *Права громадянина</i></p>
	<p><i>Юридичні</i></p>	<p><i>*Права людини *Права громадянина</i></p>
	<p><i>Територіальні.</i></p>	<p><i>*Права людини *Права громадянина</i></p>
	<p><i>Реалізуються в будь-якому суспільстві.</i></p>	<p><i>*Права людини *Права громадянина</i></p>
	<p><i>Позатериторіальні.</i></p>	<p><i>*Права людини *Права громадянина</i></p>
	<p><i>Загальносоціальні.</i></p>	<p><i>*Права людини *Права громадянина</i></p>
<p>Екзаменатор Завідувач кафедри історії України</p>	<p style="text-align: right;">Бонь О.І.,</p> <p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: right;">Гедьо А.В.</p>	